

КОСОВЕЦЬ Маргарита Валеріївна,

аспірантка кафедри теоретичної і прикладної фонетики англійської мови Одеського національного університету імені І. І. Мечникова; Французький 6-р, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна; тел.: +38 0634674101;
e-mail: berrylife777@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0003-1124-6025>

**МОВЛЕННЄВА ЕКСПЛІКАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ПОЗИТИВНОГО ЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ
В МОВЛЕННІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ІНСПЕКТОРА**

Анотація. У статті проаналізовано комунікативну стратегію позитивного емоційного впливу в мовленні детектива — героя англійського детективного дискурсу. *Об'єктом* дослідження є мовленнєві епізоди, в яких детектив опитує свідків та підозрюваних. *Метою* є когнітивно-прагматичний аналіз контекстів виявлення комунікативної стратегії позитивного емоційного впливу, а також комунікативних тактик, які її реалізують. Застосовано загальні та спеціальні *методи* лінгвістичних досліджень: синтез, аналіз, спостереження, описовий метод, методи прагматичного та когнітивного аналізу, метод контекстуальної інтерпретації. *Результати* когнітивно-прагматичного аналізу стратегічної мовленнєвої поведінки поліцейського — героя детективного дискурсу — свідчать про те, що стратегія позитивного емоційного впливу реалізується у мовленні детектива за допомогою комунікативних тактик обіцянки, прохання, задоволення, пробачення, співчуття, вдячності, докору та пом'якшення. Ці тактики було виокремлено та інтерпретовано. Завдяки зазначеним тактикам детективу вдається створити сприятливу й доброзичливу атмосферу, що дає змогу досягти бажаного результату: ширості свідків, зокрема тих, які приховували інформацію, брехали або відмовлялися від співпраці. Свідок або підозрюваний повідомляє інформацію, потрібну слідству, а злочин успішно розкривають. *Перспективу* подальших досліджень вбачаємо в аналізі внутрішнього мовлення детектива, яке маркує його комунікативні наміри.

Ключові слова: детективний дискурс, позитивний емоційний вплив, комунікативна стратегія, когнітивно-прагматичний аналіз, мовленнєва поведінка, англійська мова.

Постановка проблеми. Комунікативні стратегії, якими послуговується поліцейський детектив, допомагають здійснити психологічний вплив на допитуваного, який часом не усвідомлює авторитет та власні повноваження поліцейського, відмовляється надавати відомості або бреше, або нервує, або соромиться істини. У реальній комунікації встановити комунікативні стратегії та тактики мовця вкрай важко, проте в художньому літературному дискурсі наявні авторські ремарки і внутрішнє мовлення персонажів, які експлікують прагматичні наміри комунікантів, їхні комунікативні інтенції, стратегії й тактики.

Пропонована розвідка є спробою встановити механізм створення поліцейським-персонажем англомовного літературного дискурсу позитивного емоційного впливу на опитуваних з метою створити доброзичливу атмосферу спілкування й отримати потрібні для розслідування вбивства дані.

Матеріалом дослідження слугували англомовні детективні романи, з яких методом суцільної вибірки було відібрано 250 комунікативних ситуацій, де поліцейські детективи допитували свідків і підозрюваних.

Зв'язок проблеми із попередніми дослідженнями. Дослідження комунікативних стратегій і тактик привертає увагу багатьох вітчизняних і зарубіжних лінгвістів (Т. А. ван Дейк, Дж. Ліч, Ф. С. Бачевич, Н. О. Бігунова, І. Н. Борисова, Ю. В. Деде, О. С. Іссерс, Н. В. Кондратенко, Л. М. Михайлов, О. О. Степаненко та ін.). Дефініції комунікативної стратегії ґрунтуються на працях Т. ван Дейка [14], поглиблених у розвідках О. Селіванової, А. Загнітка, Н. Кондратенко. На думку О. Селіванової, комунікативні стратегії «ґрунтуються на глобальному намірі комунікації, конкретній інтенції комунікативної дії, комунікативному смислі й інтерактивному режимі (вибір манери, стилю, жанру тощо)» [12, с. 608]. А. Загнітко визначає стратегію як «інтенційно спрямований комплекс мовленнєвих дій, що ґрунтуються на когнітивних процесах узагальнення минулого комунікативного досвіду для планування дискурсу в сукупності з реалізацією цього плану» [5, с. 25].

Лінгвісти протиставляють стратегію тактиці: якщо стратегія передбачає планування процесу мовної комунікації, то тактика — це сукупність практичних ходів у реальному процесі мовленнєвої взаємодії, тобто комунікативна тактика, на відміну від комунікативної стратегії, перш за все, співвіднесена не з комунікативною метою, а з набором комунікативних намірів [3].

Вважаємо актуальним та необхідним звернутися до практичного аналізу однієї з комунікативних стратегій у мовленні персонажів англомовного літературного детективного дискурсу.

Формулювання завдань. Об'єктом пропонованого дослідження обрано персонажне мовлення англомовного художнього детективного дискурсу. Предметом вивчення визначено комунікативні тактики реалізації стратегії позитивного емоційного впливу, застосовані детективом у спілкуванні з підозрюваними та свідками вбивства. Метою роботи є встановлення мовленнєвих засобів реалізації стратегії позитивного емоційного впливу. Для вирішення поставлених завдань використано методи синтезу й аналізу, спостереження, описовий метод, методи прагмалінгвістичного та контекстуально-інтерпретаційного аналізу.

Виклад основного матеріалу. Загальновідомо, що складниками досудового слідства є допит свідків і підозрюваних про їхні стосунки з потерпілим, про місце їхнього перебування під час убивства, інші обставини вбивства. Як слушно вказує Л. В. Павліченко, структурні та комунікативно-прагматичні особливості допитів зумовлені певними критеріями, до яких вона уналежнює: а) фактор первинності або вторинності допиту; б) його кооперативну або конфліктну спрямованість; в) фактор адресата, згідно з чим відбуваються допити свідка, потерпілого та підозрюваного [9, с. 189].

Пропонуємо розширити цей перелік і додати *критерій ступеня офіційності* допиту, адже, як свідчать наші власні дослідження, трапляються випадки, коли протягом досудового слідства поліцейському вдається отримати потрібну інформацію саме тому, що він обіцяє не додавати її до справи, тобто має місце неофіційний допит.

На підставі вивчення стратегічної організації персонажної комунікації англомовного детективного дискурсу ми пропонуємо власну класифікацію комунікативних стратегій і тактик, які використовує детектив протягом розслідування вбивства:

1. *Комунікативна стратегія* прямого запиту інформації, яку реалізують за допомогою комунікативних *тактик* прямого запитання, уточнення, наказу та вимоги.

2. *Стратегія* контролю процесу бесіди, яка реалізується *тактиками* вимоги говорити по суті, переривання й ухилення від відповіді.

3. *Стратегія* самопрезентації, яку реалізують тактики приналежності до певної групи, солідаризації з адресатом і дистанціювання.

4. *Стратегія* позитивного емоційного впливу, яку реалізують за допомогою комунікативних *тактик* обіцянки, прохання, заспокоювання, вибачення, співчуття, подяки, докору, пом'якшення.

5. *Стратегія* маніпулювання, яку реалізують за допомогою *тактик* провокування, попередження, погрози, шантажу, вмовляння, лестощів.

У межах пропонованої статті звернімося лише до комунікативної стратегії позитивного емоційного впливу і до комунікативних тактик, які її реалізують. Дослідження прийомів і засобів позитивного емоційного впливу привертає увагу багатьох вітчизняних і зарубіжних лінгвістів [напр.: 7; 14 та ін.].

Феномен мовленнєвого впливу тісно пов'язаний із когнітивними процесами, що відбуваються у вербальному й невербальному спілкуванні. Регулювання поведінки комунікантів здійснюють за допомогою «глобального наміру» та мовленнєвих стратегій. Розуміння сутності процесів мовленнєвого впливу як управління сприйняттям та контролю над структурами свідомості адресата вимагає розгляду питання про способи здійснення такого впливу. Так, С. Бульбенюк розглядає різновиди «інструментів влади», що є у розпорядженні суб'єкта мовленнєвого впливу [1]. Це вибір слів і виразів, які дають змогу висловити своє ставлення до референта.

Найчастіше мовленнєвий вплив розглядають як мовленнєве спілкування в аспекті його цілеспрямованості та мотиваційної зумовленості. Як слушно зазначає О. О. Селіванова, мовленнєвий вплив передбачає регулювання суб'єктом впливу діяльності іншої людини, яка певною мірою вільна у виборі своїх вчинків відповідно до своїх потреб [11].

Мовленнєві акти емоційного впливу мають різну мету, їх здійснення відбувається в різних умовах, проте поєднує загальна інтенція — вираження внутрішнього стану й емоційної оцінки (і, звісно, емоційного впливу) [10].

На нашу думку, позитивний емоційний вплив на адресата реалізує, перш за все, **тактика обіцянки**. Сутність обіцянки полягає в тому, щоб «узяти на себе зобов'язання зробити щось», обіцянка має відповідати інтересам адресата. Як вважає Т. А. ван Дейк, адресант прагне того, щоб інтерпретація його повідомлення спонукала адресата до очікування певних подій у майбутньому [14, с. 293]. Мовець (у нашому дослідженні — поліцейський) мусить усвідомлювати, що обіцянка має зацікавити слухача-адресата (у нашому дослідженні — свідка) для забезпечення успіху мовленнєвого акту. Прикладом може слугувати епізод, у якому свідок, Анжела, побоюється, що залучення до справи компрометуючого її відео відкриє усім її ганебну поведінку. Однак поліцейський заспокоює її та обіцяє приховати відео та факт шантажу Анжели: *“But if you find the murderer,” said Angela in a croaky voice, “it will all come out in court and the video will be shown as well.” “Not necessarily. I am in as bad trouble as the rest of you for I could easily lose my job for suppressing this evidence, for I could easily lose my job for suppressing this evidence. If I find the murderer, it is possible I can do a deal. I will promise him or her not to mention the blackmailing so that charge will not be added on to the one of murder. But I’ll never find out who murdered Sean unless everyone here tells the truth.” He turned to Angela. “You first”* [22, р. 77–80].

У наведеному прикладі тактика обіцянки актуалізована умовним реченням *I will promise... unless*. Отже, поліцейський обіцяє не розголошувати інформацію, яка може скомпрометувати Анжелу й інших причетних до справи осіб у обмін на відверте зізнання. Продовженням цього епізоду є відверті свідчення Анжели й інших жінок, на яких поліцейський здійснив позитивно-емоційний вплив, змусивши довіритися йому.

Розглянемо ще один приклад уживання тактики обіцянки за аналогічною структурно-семантичною моделлю: дієслова *promise* і умовного речення:

“I’ll tell you if you don’t let on.”

“Penny, I promise to let anything you say to me stay between these four walls — unless, of course, it relates directly to the murder” [21, р. 15–16].

До речі, щирість обіцянки увиразнює стилістичний засіб метонімії *stay between these four walls*.

Тактика прохання належить до мовленнєвої стратегії, що може бути розглянута в опозиції явної або прихованої мотивації *подання своїх вимог (прохань)* [14, с. 293]. Адресант прагне до того, щоб унаслідок інтерпретації його повідомлення слухач здійснив потрібні для адресанта зміни: *When they got to Flood Street, Hamish said tentatively, “I won’t keep you much longer, Mrs Frobisher. I have another call to make. Could I just see some of Captain Bartlett’s things?”*

“I have them all in a room upstairs. The police have been through them already, of course.”

She led the way upstairs and pushed open a bedroom door. The room was, as Mrs Frobisher had said, a graveyard of hobbies. The model airplanes swung from the ceiling, a collection of rocks and fossils lay on a table, albums of stamps were piled on a chair [19, р. 182–183]. У наданому прикладі мовленнєвий акт прохання актуалізовано за допомогою модального дієслова *could* і лексеми *just*, що сприяє уникненню будь-якої небажаної реакції: агресії або відмови з боку співрозмовника.

Іноді співрозмовник може чинити опір у процесі розмови, і тоді позиція мовця виявляється слабкою. Якщо такий опір прогнозується, то мовець обирає тактику «із запасом міцності», а саме — тактику прохання для надання опору співрозмовникові [15, с. 560], наприклад: *When Chalmers had at last finished, Hamish asked, “Do you mind if we see the cupboards where you keep your cleaning materials and things like that?”*

“I am very tired,” said Mrs Wellington, “and I see no reason... oh, very well. They’re over here, underneath the sinks” [19, р. 163–164]. Тактика прохання в цьому епізоді реалізується за допомогою вживання загального питання, яке побудовано за моделлю складнопідрядного речення (*Do you mind if...*), тобто прохання є непрямим. Слідчий використовує таку непряму тактику прохання, щоб не розлютити підозрюваного та провести потрібний обшук. Незважаючи на свої скарги (*I am very tired // and I see no reason...*), підозрюваний дозволяє поліцейському оглянути приміщення.

Розглянемо ще один приклад: *“Fergus, I think she knew something about the killer,” said Hamish. “Didn’t she even give you a hint about who it might be?”*

“No, but we didnae talk all that much come to think of it. I watched the telly of an evening and herself would knit or go out to one of those women’s meetings at the kirk.” “I want you to keep thinking about it all the same,” said Hamish earnestly. “Anything at all she might have said” [23, р. 29]. У цьому епізоді задіяна тактика прохання. Поліцейський детектив наполягає на важливості допомоги слідству й увиразнює цю необхідність прислівником *earnestly* та займенником *anything*, який виконує стилістичну функцію приєднання (*attachment*).

У деяких ситуаціях адресант може застосовувати так звані «передпрохання», мета яких — або з'ясувати можливість партнера для виконання відповідних дій, або підготувати його до прохання [17, с. 292–297], як у наступному прикладі: *“Aye, left everything to Paul. He owns the house already but she left twenty thousand pounds.”*

“Not bad for someone who was aye pleading poverty,” said Hamish. “But not enough to kill for. Look, maybe you can help me out of a jam.” He told Anderson about Iain Gunn and the bats [20, p. 72–73]. У наведеному прикладі слідчий намагається «прозондувати ґрунт» — з'ясувати, чи може він розраховувати на допомогу з боку опитуваного. Для цього він використовує модальне дієслово *maybe*, яке вказує на невпевненість і обережність поліцейського детектива, але водночас, він з'ясовує можливість свідка щодо виконання відповідних дій.

Розглянемо ще один приклад: *“Come ben, Hamish,” she cried. “Isn't it awful. Poor Ina who wouldn't hurt a fly.”* Hamish removed his peaked cap and followed her into the living room, where her husband was watching television. He rose when he saw Hamish and switched the television off. The living room was neat and clean. Almost too uncomfortably clean, thought Hamish.

“I wonder if you, Tilly, could tell me what sort of a person Ina was,” began Hamish. *“I never really knew her that well.”*

“Very quiet,” said Tilly [23, p. 14]. **Тактика прохання** тут зреалізована непрямо: шляхом застосування складнопідрядної конструкції *I wonder if you could tell me* та модального дієслова *could*. Така непряма тактика допомагає поліцейському детективу бути менш категоричним, більш ввічливим, що уможливило отримання від свідка цінної інформації про жертву злочину й, у решті решт, розкриття злочину.

Тактика вибачення регулює відношення між комунікантами з метою досягти прихильності слухача, відіграючи дві ролі одночасно: роль винуватця та людини, яка сама себе засуджує [16, с. 144]. Вибачення відіграє важливу роль у комунікативній діяльності завдяки спрямованості на попередження або залагодження конфлікту. Отже, вибачення — це вербальний внесок у встановлення контакту та збереження добрих, кооперативних стосунків. Наведемо приклад: *“We won't keep you long,”* said Chalmers soothingly. He took her through her statement, and then said mildly he was surprised she had not told Mr Blair about throwing her drink at the captain. *“I lied to him,”* said Vera defiantly. *“He kept shouting and shouting at me, so I thought it better to say nothing.”*

“I apologize on behalf of the Strathbane police,” said Chalmers. *“No-one is going to shout at you. You are a valuable witness. Now, what caused that scene?”* [19, p. 107–110]. Як ілюструє наведений приклад, поліцейський детектив застосовує тактику вибачення, експліковану дієсловом *apologize*, що дає йому змогу дотриматись принципу ввічливості та зберегти кооперативні відносини зі свідком. Поєднання в цьому мовленнєвому кроці тактики вибачення з тактиками обіцянки та лестощів є ефективним: детективу вдається з'ясувати необхідні для слідства деталі.

Тактику співчуття вважають мовленнєвим актом, який уможливує демонстрацію реальної або уявної терпимості і співчуття [14, с. 297]. Дж. Сьорль характеризує ілюкутивну мету таких актів як вираз психологічного стану, який задається умовами щирості щодо стану речей, визначеного в межах пропозиційного змісту [18].

Розглянемо наступний приклад: *“She don't want to see you.”*

“I can well understand that,” said Hamish. *“I'll try not to take up too much of your time.”*

“You seem harmless enough,” said Mrs Frobisher. *“Come in. Bring us some coffee, Miranda.”*

The girl sulked off, crashing her fat shoulders off either wall of a narrow passage at the back of the hall [19, p. 178–179]. Поліцейський детектив використовує тактику співчуття як демонстрацію розуміння почуттів співрозмовника. Тактика співчуття сприяє встановленню більш сприятливої атмосфери під час спілкування: опитуваний відчуває турботу з боку представника офіційних органів і охоче контактує.

Тактика подяки передає психологічний стан мовця відносно певного положення речей [18]. Тактика подяки є одним із потужних принципів ефективної комунікації, оскільки безпосередньо діє на емоційну складову адресата. Головне завдання подяки — переконати, донести до адресата певну думку за допомогою слів, які здатні викликати потрібні почуття й думки [8, с. 465]. Зазначену тактику ілюструє наступний епізод: *“Who were the others?”*

“Some bikers from down south and the local girls they'd picked up.”

“Thank you,” said Hamish. *“I would appreciate it if you did not tell anyone of this visit”* [21, p. 35]. У цьому прикладі поліцейський детектив застосовує тактику подяки разом із тактикою прохання, щоб продемонструвати свідку, що він дотримується правил етикету, цінує та поважає кроки опитуваного в напрямку встановлення істини й розкриття обставин злочину.

Мовленнєва тактика докору ґрунтується на невдоволенні або несхваленні. Тактика докору полягає у вираженні мовцем свого емоційно-оцінного ставлення до поведінки адресата або до реального стану речей. Функція докору — регуляція, змушення адресата виконати певну дію, бажану для мовця [13]. У деяких комунікативних ситуаціях докір постає як навмисне підкреслення розчарування в діях співрозмовника, коли надають негативну характеристику діям і поведінці адресата (або відсутності очікуваних дій — М. К.) — мовець підкреслює, що очікував від партнера більшого,

вважав його кращим. Такий комунікативний прийом збільшує силу емоційного впливу — у кожному з нас закладено прагнення відповідати вимогам, експлікація невідповідності рівнозначна осуду.

Проаналізуємо вживання тактики докору в детективному дискурсі: ...*“So Sean saw that cleaver and began to run and Giovanni went after him and chased him right back to that bus. Then he told me. So we all went to see him, me and Luigi and Giovanni, and we told Sean Gourlay that if he came near the restaurant or Lucia ever again, we would cut his balls off. So that’s it.”*

“You should have told me this before,” said Hamish.

“Why?” demanded Mr Ferrari. “None of us killed him.”

But Hamish left very worried [22, p. 67]. У наведеному епізоді тактику докору актуалізовано на граматичному рівні: за допомогою модального дієслова *should* і прислівника *before*, до яких поліцейський детектив удається, щоб висловити незадоволення поведінкою свідка, який намагається приховати необхідні слідству деталі обставин злочину.

Тактики пом’якшення та заспокоєння відносяться до регулятивного класу мовленнєвих дій і вважаються прямим засобом впливу, певним регулятором вербальної поведінки партнерів [4]. Регулятивний мовленнєвий акт заспокоєння здійснюється тоді, коли іллокутивний тип, що індикується мовними засобами, не збігається із первинно інтендованою іллокутивною функцією [2]. Мовець користується непрямими мовленнєвими актами «або з метою ввічливого пом’якшення прохань, запитань і зауважень, або для того, щоб сказати адресату неприємне, уникнувши неприємних наслідків» [18].

Розглянемо тактику пом’якшення у власній вибірці: *“I would like to talk to your husband.”*

“What about?”

“I’m making general enquiries, that is all.”

“He’s gone fishing as usual” [21, p. 12–13]. Як бачимо, тактику пом’якшення використано для збереження позитивного емоційного стану адресата та з метою упередження його негативної реакції, такої як критика або заперечення, що сприяє комунікативній інтенції налаштування гармонійної атмосфери спілкування задля отримання детективом потрібної інформації.

Розглянемо тактику заспокоєння:

Stoddart looked puzzled. “No, why?”

“Someone said you had.”

“Who was it?”

*“Oh, just someone. I’ll maybe let you know later. **Nothing to worry about.** What was your impression of Miss Beattie?”*

“She was a wild one. Up for anything. I remember when Graham’s folks were away for a week. Graham was on his own so he threw a party. We all got awfy drunk and Amy was dancing on the coffee table. It was a glass one and it broke. Graham was in such a state. He and Amy started shouting at each other and it got a bit nasty, so we all left them to it” [21, p. 35–36]. Тут тактика заспокоєння інтегрує декілька ходів. Детектив змушений вдатися до ухиляння від відповіді (*Oh, just someone*) та применшення серйозності ситуації (*nothing to worry about*), які експлікуються деінтенсифікаторами.

Наведемо ще один приклад тактики заспокоєння, яка теж актуалізується за допомогою деінтенсифікатора — заперечного займенника *nothing* та увиразнюється авторською ремаркою, яка містить прислівник *soothingly*, які маркують намір поліцейського детектива завоювати довіру з боку свідка: *The door opened and the man from the photograph walked in. “What’s up?” he said. “You lot were round last month to check the guns and the gun cabinet.”*

“Nothing to do with that,” said Hamish soothingly. He took out the photograph he had got from Mrs. Dinwiddie. “Is that you?” [21, p. 35–36]. У цілому, комунікативна поведінка поліцейського інспектора є варіативною і змінюється залежно від етапу допиту та його прагматичної інтенції. Успішність допиту значною мірою залежить від комунікативної компетенції поліцейського детектива. Комунікативна стратегія позитивного емоційного впливу виявилася особливо ефективною для проведення допиту, адже вона допомагає детективу налаштувати допитуваних на безпечне, довірливе спілкування.

Висновки. Когнітивно-прагматичний аналіз стратегічного плану поліцейського детектива — персонажа детективного дискурсу — дає змогу стверджувати, що однією із комунікативних стратегій, до яких звертається детектив, є *стратегія* позитивного емоційного впливу. Вона експлікується *комунікативними тактиками обіцянки, прохань, заспокоєння, вибачення, співчуття, подяки, докору та пом’якшення*. Кожна із цих тактик маркована певними лексичними, морфологічними та синтаксичними засобами мови. За допомогою **цих комунікативних тактик** детектив намагається створити найбільш сприятливу доброзичливу обстановку, використовуючи «інтимізуючі» вислови з метою досягнення бажаного результату. Так здійснюється позитивний емоційний вплив на свідка або підозрюваного, які відмовляються контактувати, приховують інформацію або брешуть. Наслідком використання зазначених комунікативних тактик свідок або підозрюваний починає контактувати зі слідством, даючи інформацію, необхідну для розкриття вчиненого злочину.

Literatura

1. Бульбенюк С. С. Соціопсихологічна природа політичної влади : монографія. Київ : КНЕУ, 2013. 215 с.
2. Врабель Т. Словотворча прагматика у сучасній англійській мові : монографія. Берегове–Ужгород : ЗУІ ім. Ф. Ракоці II — ТОВ «РІК-У», 2020. 236 с.
3. Деде Ю. В. Вербальні та паравербальні засоби реалізації стратегії мітигації в англійському художньому дискурсі : Дис. д-ра філософії. Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2023. 210 с.
4. Деде Ю. В. Комунікативні тактики пом'якшення директивів в англійському художньому дискурсі. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород, 2020. Вип. 14. Т. 1. С. 89–93.
5. Загнітко А. П. Основи дискурсології : навч.-навч. видання. Донецьк : ДонНУ, 2008. 194 с.
6. Кондратенко Н. В. Комунікативні стратегії учасників літературних інтернет-конкурсів : особливості мовленнєвої поведінки у віртуальному дискурсі. *Slavica Wratislaviensia*. 2023. № 178. С. 95–118.
7. Кондратенко Н. В. Український парламентський дискурс як вияв політичної комунікації : основні функції. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2019. Вип. 50. С. 71–76.
8. Марченко В. В., Старкіна А. А. Прагматичний ефект використання гумору у публічних політичних виступах. *Молодий вчений*. 2020. № 11 (87). С. 463–467.
9. Павліченко Л. В. Комунікативно-прагматичні аспекти дискурсу досудового слідства (на матеріалі різних видів допиту). *Мовні і концептуальні картини світу*. 2013. Вип. 43 (3). С. 184–190.
10. Приходько Г. І., Приходченко О. О. Прагматика та семантика експресивів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Германістика та міжкультурна комунікація*. 2023. № 1. С. 65–69.
11. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : підручник. Черкаси : Вид-во Чабаненко Ю. А., 2011. 350 с. ISBN 978-966-493-300-8.
12. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми : підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 711 с.
13. Шалацький Д. Л. Мовленнєві стратегії докору у сучасному українському політичному дискурсі : Дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Запорізь. нац. ун-т. Запоріжжя, 2014. 200 с.
14. Dijk T. A. van., Kintsch W. *Strategies of Discourse Comprehension*. New York : Academic Press, Inc., 1983. 389 p.
15. Francik E. P. & Clark H. H. How to make requests that overcome obstacles to compliance. *Journal of Memory and Language*. 1985. Vol. 24. P. 560–568.
16. Goffman E. On Face-Work : an Analysis of Ritual Elements in Social Interaction. *Communication in Face-to-Face Interaction*. Harmondsworth : Penguin Books, 1972. P. 5–46.
17. Jacobs S., Jackson S. Strategy and structure in Conversational Influence Attempts. *Communication Monographs*. 1993. Vol. 50, P. 285–304.
18. Searle, J. R. A taxonomy of illocutionary acts. *Expression and meaning. Studies in the theory of speech acts*. Cambridge, England : Cambridge University Press, 1979. P. 1–29.

Source material

19. Beaton M. C. *Death of a Cad*. London : C & R, 1987. 214 p.
20. Beaton M. C. *Death of a Perfect Wife*. London : C & R Crime, 1989. 142 p.
21. Beaton, M. C. *Death of a Poison Pen*. London : C & R Crime, 2004. 227 p.
22. Beaton, M. C. *Death of a Traveling Man*. London : C & R Crime, 1993. 192 p.
23. Beaton, M. C. *Death of a Witch*. London : C & R Crime, 2009. 224 p.

References

1. Bulbenyuk, S. S. (2013), *Sociopsychological nature of political power [Sotsiopsykholohichna pryroda politychnoi vlady]*, Kyiv National Economic University, Kyiv, 215 p.
2. Vrabel, T. (2020), *Word-formative pragmatics in modern English [Slovotvorcha prahmatyka u suchasniy anhlisyykiy movi]*, Transcarpathian Hungarian Institute named after Ferenc Rakoczi II, RIK-U LLC, Berehove–Uzhhorod, 236 p.
3. Dede, Yu. V. (2023), *Verbal and paraverbal means of implementing the mitigation strategy in English-language artistic discourse* : Grand Ph.D. Thesis [Verbalni ta paraverbalni zasoby realizatsii stratehiyi mityhatsiyyi v anhlomovnomu khudozhnyomu dyskursi : dys. ... dokt. filol. nauk : 10.02.04], Odessa I. I. Mechnikov National University, 210 p.
4. Dede, Yu. V. (2020), “Communicative tactics of softening directives in English-language artistic discourse”, *Transcarpathian Philological Studies* [“Komunikatyvni taktyky pom'iakshennia dyrektyviv v anhlomovnomu khudozhnyomu dyskursi”, *Zakarpatski filolohichni studiiyi*], Uzhgorod National University, Uzhhorod, Issue 14, Vol. 1, pp. 89–93.
5. Zagnitko, A. P. (2008), *Basics of discourse science : scientific and educational edition [Osnovy dyskursolohii : naukovy-navchalne vydannya]*, Donetsk National University Press, Donetsk, 194 p.
6. Kondratenko, N. V. (2023), “Communicative strategies of participants in online literary contests : peculiarities of speech behavior in virtual discourse”, *Slavica Wratislaviensia* [“Komunikatyvni stratehiyi uchashnykiv literaturnykh internet-konkursiv : osoblyvosti movlennyevoi povedinky u virtualnomu dyskursi”, *Slavica Wratislaviensia*], Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, No. 178, pp. 95–118.
7. Kondratenko, N. V. (2019), “Ukrainian parliamentary discourse as a manifestation of political communication : main functions”, *Scientific papers of Kamianets-Podilsky Ivan Ohienko National University, Philological Sciences* [“Ukrain-skyi parlamentskyi dyskurs yak vyvav politychnoi komunikatsii : osnovni funktsii”, *Naukovi pratsi Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka*], Issue 50, pp. 71–76.
8. Marchenko, V. V., Starkina, A. A. (2020), “Pragmatic effect of using humor in public political speeches”, *Young scientist* [“Prahmatychnyi efekt vykorystannia humoru u pablichnykh politychnykh vystupakh”, *Molodyi vchenyi*], No. 11 (87), pp. 463–467.

9. Pavlichenko, L. V. (2013), “Communicative and pragmatic aspects of the discourse of pre-trial investigation (on the material of various types of interrogation)”, *Linguistic and Conceptual Views of the World* [“Komunikatyvno-prahmatychni aspekty dyskursu dosudovoho slidstva (na materiali riznykh vydiv dopytu)”, *Movni i kontseptualni kartyny svitu*], Taras hevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Issue 43 (3), pp. 184–190, ISSN 2520–6397, 2520–6400.
10. Prykhodko, G. I., Prykhodchenko, O. O. (2023), “Pragmatics and semantics of expressives”, *Scientific Bulletin of Kherson State University, Series Germanic Studies and Intercultural Communication* [“Prahmatyka ta semantyka ekspresyviv”, *Naukovyi visnyk Khersonskoho Derzhavnogo Universytetu, Hermanistyka ta mizhkulturna komunikatsia*], Kherson, No. 1, pp. 65–69.
11. Selivanova, O. O. (2011), *Basics of the theory of language communication : a textbook* [Osnovy teorii movnoi komunikatsii : pidruchnyk], V. A. Chabanenko Publishing House, Cherkasy, 350 p.
12. Selivanova, O. O. (2008), *Modern linguistics : directions and problems : a textbook* [Suchasna linhvistyka : napriamy ta problemy : pidruchnyk], Dovkillya-K Publishing House, Poltava, 711 p.
13. Shalatskyi, D. L. (2014), *Speech strategies of reproach in modern political discourse : Thesis* [Movlennyyevi stratehiyi dokoru u suchasnomu ukraiyins'komu politychnomu dyskursi : Dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.01], Zaporizhzhia national Univ., Zaporizhzhia, 200 p.
14. Dijk, T. A. van., Kihltsch, W. (1983), *Strategies of Discourse Comprehension*, Academic Press, Inc., New York, 389 p.
15. Francik, E. P. & Clark, H. H. (1985), “How to make requests that overcome obstacles to compliance”, *Journal of Memory and Language*, Vol. 24, pp. 560–568.
16. Goffman, E. (1972), “On Face-Work : an Analysis of Ritual Elements in Social Interaction”, *Communication in Face-to-Face Interaction*, Penguin Books Publishing House, Harmondsworth, pp. 5–46.
17. Jacobs, S., Jackson, S. (1993), “Strategy and structure in Conversational Influence Attempts”, *Communication Monographs*, Vol. 50, pp. 285–304.
18. Searle, J. R. (1979), “A taxonomy of illocutionary acts”, *Expression and meaning. Studies in the theory of speech acts*, Cambridge University Press, Cambridge, England, pp. 1–29.

Source material

19. Beaton, M. C. (1987), *Death of a Cad*, C & R, London, 214 p.
20. Beaton, M. C. (1989), *Death of a Perfect Wife*, C & R Crime, London, 142 p.
21. Beaton, M. C. (2004), *Death of a Poison Pen*, C & R Crime, London, 227 p.
22. Beaton, M. C. (1993), *Death of a Traveling Man*, C & R Crime, London, 192 p.
23. Beaton, M. C. (2009), *Death of a Witch*, C & R Crime, London, 224 p.

Marharyta V. KOSOVETS,

Postgraduate student of the Department of Theoretical and Applied Phonetics of English, Odessa I. I. Mechnikov National University; 24/26, Frantsuzky Blvd., Odesa, 65058, Ukraine; tel.: +38 063 4674101; e-mail: berrylife777@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0003-1124-6025>

A STRATEGY OF POSITIVE EMOTIONAL INFLUENCE IN THE SPEECH OF A POLICE DETECTIVE

Summary. The present article reports on the analysis of the communicative strategy of positive emotional influence in the speech of the detective — the hero of English language detective discourse. The **object** of the paper is the speech episodes, in which the detective interrogates witnesses and suspects. The **purpose** of the paper is cognitive pragmatic analysis of the contexts in which the communicative strategy of positive emotional influence is actualized, as well as the communicative tactics that manifest it in the speech of the detective. The investigation is based on the general and special linguistic **methods**: synthesis and analysis, method of observation, descriptive method, pragmatic and linguistic method, cognitive method, analysis of contextual interpretation. The cognitive-pragmatic analysis of the strategic speech behavior of the police detective — the protagonist of the detective discourse — has shown that the strategy of positive emotional impact is realized in the detective’s speech by the following communicative tactics: promise, request, reassurance, forgiveness, compassion, gratitude, reproach and mitigation. These tactics have been singled out and interpreted. These communicative tactics enable the detective to create favorable and friendly atmosphere and achieve the desired result: sincerity of the witnesses, especially those who used to conceal the information, lied, or refused to cooperate. As a result, a witness or a suspect tells the information necessary for the investigation and the culprit is found. The **perspective** for further research is seen in the analysis of the detective’s inner speech that unveils his communicative intentions.

Key words: detective discourse, positive emotional impact, communicative strategy, cognitive-pragmatic analysis, speech behavior, the English language.

Статтю отримано 14.10.2023 р.